

**Onderwerp**

Vaststelling Programmabegroting 2023

Gedeputeerde Staten stellen voor:

## Beslispunten

1. De Programmabegroting 2023 vast te stellen.
2. Kennis te nemen van de Productenraming 2023.
3. In 2023 kredieten beschikbaar te stellen voor:
  - a. de uitvoering van het 'Meerjarenprogramma Beheer en onderhoud en Vervangingsinvesteringen Infrastructuur' (MBVI) van € 14.869.304;
  - b. de uitvoering van het project 'Droogteschade' van € 2.522.271;
  - c. de uitvoering van het meerjaren onderhoudsplan Provinciehuis van € 598.188 voor de 10-jaarsinvesteringen (facilitaire zaken);
  - d. automatiseringsinvesteringen van € 1.000.000 en hard- en software voor Statenleden van € 120.000, en
  - e. De realisatie van 'Het Huis van de democratie' van € 3.000.000.
4. Kennis te nemen van de in de Programmabegroting 2023 voorgestelde aanwending van voorzieningen.
5. Kennis te nemen van het 'Meerjarenprogramma Beheer en onderhoud en Vervangingsinvesteringen Infrastructuur (MBVI) 2023'.
6. Het Jaarprogramma 2023 van het Fonds Verstedelijking Almere vast te stellen.
7. Te besluiten tot het instellen van de bestemmingsreserve 'GLB';
8. Te besluiten tot het instellen van het oormerk 'Lichtbakens windmolens' in de 'Brede Bestemmingsreserve';
9. De voorgestelde aanpak van de tot loon- en prijsontwikkelingen vast te stellen en de Gedeputeerde Staten mandaat te verlenen voor de voeding en aanwending van de stelpost 'Loon-en prijsontwikkeling'.

## Doelstelling programmabegroting

Dit Statenvoorstel gaat over de Programmabegroting 2023. Wanneer Provinciale Staten deze begroting vaststellen geven zij daarmee opdracht aan het college van Gedeputeerde Staten om het voorgestelde beleid in 2023 uit te voeren, waardoor ook de desbetreffende budgetten beschikbaar worden gesteld.

## Eerdere behandeling

De Programmabegroting 2023 is onder andere gebaseerd op de door Provinciale Staten vastgestelde Zomernota 2022 en de Meicirculaire 2022 van het provinciefonds. De voorstellen uit de Perspectiefnota 2023-2026 zijn ter besluitvorming verwerkt in de voorliggende programmabegroting.

## Bevoegdheden Provinciale Staten en doel behandeling

1. Provinciale Staten stellen de programmabegroting vast  
Op basis van de Provinciewet dienen Provinciale Staten de programmabegroting vast te stellen (in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient). Met het vaststellen van de begroting stelt Provinciale Staten ook de programma-indeling vast.
2. Provinciale Staten stellen investeringskredieten beschikbaar  
Met het vaststellen van de Programmabegroting 2023 stellen Provinciale Staten ook investeringskredieten beschikbaar voor het nieuwe begrotingsjaar.

Provinciale Staten  
**9 november 2022**

Agendapunt

Lelystad  
**20 september 2022**

Registratienummer  
**2959996**

Afdeling/Bureau  
**CZ**

Portefeuillehouder  
**Hofstra, H.J.**

-----  
Routing

Integrale Commissie:  
**26 oktober 2022**

-----  
--

3. Provinciale Staten besluiten over stortingen in en onttrekkingen aan reserves  
Met het vaststellen van de Programmabegroting 2023 autoriseren Provinciale Staten de in deze begroting geraamde stortingen en onttrekkingen aan reserves.

Verdere behandeling Provinciale Staten

Na afloop van het begrotingsjaar wordt in de Jaarstukken 2023 door Gedeputeerde Staten verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid, de bereikte resultaten en de daarmee gemoede lasten en baten.

Korte toelichting op voorstel

Jaarlijks stellen Provinciale Staten de programmabegroting voor het volgende jaar vast. In de Programmabegroting 2023 worden de financiële kaders gesteld, waarbinnen Gedeputeerde Staten de beoogde activiteiten kunnen uitvoeren om zo de provinciale doelen te kunnen realiseren. Op grond van het budgetrecht worden de hiertoe benodigde middelen door Provinciale Staten aan Gedeputeerde Staten beschikbaar gesteld.

Beoogd effect

Provinciale Staten in staat stellen haar kaderstellende rol te vervullen en haar budgetrecht uit te oefenen.

Argumenten

#### 1.1 *Laatste begroting in bestuursperiode, activiteiten 2023 zijn geformuleerd*

De voorliggende begroting betreft de laatste programmabegroting in deze bestuursperiode. De doelen en beoogde maatschappelijke effecten zijn onder andere gebaseerd op het Coalitieakkoord 2019-2023 en de majeure opgaven uit de strategische agenda van Provinciale Staten. Activiteiten zijn opgenomen voor het begrotingsjaar 2023.

Er zijn geen wijzigingen geweest in de verslagleggingsregels, het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeentes (BBV), die van invloed zijn op deze begroting.

#### 1.2 *De begroting is in evenwicht en geeft een nieuw financieel beeld*

De Programmabegroting 2023 is gebaseerd op het door Provinciale Staten goedgekeurde kader met daaraan toegevoegd de autonome ontwikkelingen, de Meicirculaire 2022 provinciefonds en het voertuigenoverzicht per 1 juli 2022 voor de opcenten Motorrijtuigenbelasting (MRB). Ook de voorstellen uit de Perspectiefnota 2023-2026 zijn verwerkt. Dit resulteert in een positief begrotingssaldo in de jaren 2023 tot en met 2026. De begroting 2023 sluit – op basis van deze informatie - met een positief saldo van € 5,7 mln. en is ook meerjarig (structureel) sluitend. De provincie voldoet daarmee aan de eisen van de toezichthouder. Het positieve begrotingssaldo is, in lijn met voorgaand jaar, toegevoegd aan het oormerk 'Nieuwe bestuursperiode' binnen de stelpost 'Nieuw beleid'.

#### 1.3 *De financiële positie is op orde*

De door het BBV voorgeschreven financiële kengetallen laten zien dat de provincie over een toereikende financiële positie beschikt. Dit komt overeen met de door Deloitte opgestelde financiële diagnose, zoals opgenomen in onderdeel 'IV Financiële begroting'.

#### 1.4 *Dekking uit de stelpost 'Nieuw Beleid'*

De stelpost 'Nieuw beleid' bevat de vrij besteedbare middelen (het begrotingssaldo 2023 en volgende jaren). De stelpost (en de diverse oormerken daarbinnen) is ingezet om enkele autonome begrotingseffecten te dekken. Dit overeenkomstig de Perspectiefnota 2023-2026. Daarnaast heeft een aantal zaken - op basis van bestaand beleid - effect gehad op de stelpost 'Nieuw beleid'.

Het begrote verloop van de stelpost 'Nieuw beleid' en de 'Brede Bestemmingsreserve' is gespecificeerd in de volgende tabel.

Bedragen x € 1.000 (-/- = negatief effect)	2023	2024	2025	2026	Brede Bestemmingsreserve
<b>A. Initiële omvang stelpost 'Nieuw beleid' (begroting 2022 na wijziging)</b>	<b>20.901</b>	<b>24.310</b>	<b>17.063</b>	<b>13.713</b>	<b>11.483</b>
Inzet Perspectiefnota 2023-2026	-8.267	-7.036	-6.366	-6.376	-9.775
Meerjarige effecten Zomernota 2022	258	-212	-200	0	16.808
<b>B. Kader saldo stelpost 'Nieuw beleid' begroting 2023</b>	<b>12.892</b>	<b>17.062</b>	<b>10.497</b>	<b>7.337</b>	<b>18.516</b>
Verwerkt in begroting 2023 n.a.v. autonome ontwikkelingen*	-32	-322	-380	-763	0
Verwerkt in begroting 2023 n.a.v. overige ontwikkelingen*	7.115	3.436	6.178	3.787	550
<b>C. Totaal mutatie stelpost 'Nieuw beleid' in begroting 2023</b>	<b>7.147</b>	<b>3.114</b>	<b>5.798</b>	<b>3.024</b>	<b>550</b>
<b>Saldo stelpost 'Nieuw beleid' programmabegroting 2023 (A+B+C)</b>	<b>5.744</b>	<b>20.176</b>	<b>16.295</b>	<b>10.361</b>	<b>19.067</b>

\*Voor een gedetailleerde specificatie en toelichting wordt verwezen naar tabel 1.11a in het onderdeel 'IV Financiële begroting' van de Programmabegroting 2023.

### 1.5 Overige ruimte in de stelpost 'Nieuw Beleid'

Naast de vrije begrotingsruimte bevat de stelpost nieuw beleid middelen die geoormerkt zijn. Samen vormen beiden de stelpost 'Nieuw beleid'. In onderstaande tabel is het overzicht daarvan opgenomen.

Bedragen x € 1.000 (-/- = negatief effect)	2023	2024	2025	2026
<b>A. Saldo stelpost 'Nieuw beleid' Programmabegroting 2023 (inclusief begrotingssaldo)</b>	<b>5.744</b>	<b>20.176</b>	<b>16.295</b>	<b>10.361</b>
Bestaande oormerken, waarvan:				
A. Oormerken n.a.v. Coalitieakkoord 2019-2023:				
- Infrastructuur - Wegen (kapitaallasten)	0	0	0	1.000
- Infrastructuur - Fietspaden (kapitaallasten)	0	1.038	1.038	775
B. Oormerken n.a.v. Najaarsnota 2020				
- Batavialand (Maritiem archeologisch depot)	300	300	300	300
- Nieuwe bestuursperiode*	5.394	18.636	14.816	7.926
C. Overig				
- SWUNG (kap.last investering)	0	102	92	92
- Werelderfgoed Schokland	50	50	50	50
- Vernieuwend Initiatief Prijs (PS 27-2-2019)	0	50	0	50
- Droogteschade (kapitaallasten)	0	0	0	168
<b>B. Totaal nog geoormerkt</b>	<b>5.744</b>	<b>20.176</b>	<b>16.295</b>	<b>10.361</b>
<b>Saldo vrije ruimte stelpost 'Nieuw beleid' begroting 2023 (A-B)</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

\*De positieve begrotingssaldi over de jaren 2023 tot en met 2026 zijn, in lijn met voorgaand jaar, toegevoegd aan het oormerk 'Nieuwe bestuursperiode' binnen de stelpost 'Nieuw beleid'.

Samengevat is de resterende vrije ruimte in de stelpost 'Nieuw beleid' en de 'Brede Bestemmingsreserve' als volgt:

Bedragen x € 1.000		Stelpost 'Nieuw beleid'				BBR
Specificatie stelposten en vrije ruimte		2023	2024	2025	2026	2023
<b>Saldo</b>	<b>A</b>	<b>5.744</b>	<b>20.176</b>	<b>16.295</b>	<b>10.361</b>	<b>69.392</b>
<b>Totaal geormerkt</b>	<b>B</b>	<b>5.744</b>	<b>20.176</b>	<b>16.295</b>	<b>10.361</b>	<b>50.325</b>
<b>Saldo vrije ruimte</b>	<b>A-B</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>19.067</b>

### 1.6 De weerstandsratio is 2,0

Voor het opstellen van de 'Weerstandsvermogen & risicobeheersing' is de risico-inventarisatie geactualiseerd. Het risicoprofiel is ten opzichte van de Jaarstukken 2021 afgenomen van € 9,9 mln. naar € 8,8 mln. De weerstandscapaciteit is daarentegen toegenomen van € 15,3 mln. tot € 17,6 mln. De weerstandsratio bedraagt factor 2,0. Op basis van de oorspronkelijke risico-inschatting en de begrote omvang van de weerstandscapaciteit (waaronder de 'Algemene reserve') bedroeg de weerstandsratio 2,3. Volgens de nota 'Risico en Weerstandsvermogen 2021' is de maximale ratio 2,0. Hierdoor is het saldo van de 'Algemene reserve' afgeroomd ten gunste van het ongeormerkte deel van de 'Brede Bestemmingsreserve'.

### 2.1 Provinciale Staten nemen kennis van de Productenraming 2023

De Productenraming 2023 is vastgesteld door Gedeputeerde Staten. De productenraming is voor kennisneming beschikbaar gesteld aan Provinciale Staten.

### 3.1 Kredieten zijn nodig voor de diverse investeringsprogramma's

Om te komen tot de uitvoering van diverse investeringsprogramma's, stellen Provinciale Staten investeringskredieten beschikbaar. Het gaat hierbij om de kredieten voor de uitvoering van vervangingsinvesteringen uit het 'Meerjarenprogramma Beheer en onderhoud en Vervangingsinvesteringen Infrastructuur 2023', investeringen in het provinciaal vastgoed en de automatiseringsinvesteringen.

De voorstellen voor 'Droogteschade' en 'Huis van de democratie' zijn conform de Perspectiefnota 2023-2026 verwerkt in deze begroting. De formele kredietvotatie door Provinciale Staten moet nog geschieden.

### 4.1 De aanwending van voorzieningen

Conform voorschrift in het BBV vinden toevoegingen aan de voorziening via de exploitatie plaats. De kosten waartoe deze voorzieningen zijn getroffen worden rechtstreeks ten laste gebracht van de voorziening en daarmee niet (nogmaals) in de exploitatiebegroting opgenomen. U heeft in voorgaande jaren aangegeven kennis te willen nemen van de geplande aanwending van de middelen uit de voorzieningen. In de hierna volgende tabel treft u een overzicht van de verwachte aanwending.

Aanwending voorzieningen	2023	2024	2025	2026
NJO Provinciehuis	770	237	84	704
NJO Infrastructuur	11.176	9.503	9.292	9.918
NJO Vestigingen	90	101	166	100
NJO NLE	61	212	47	32
Pensioenen GS	324	324	324	324
Flevokust Haven	196	196	196	196

\*Ten laste van de overige voorzieningen worden vooralsnog geen bestedingen verwacht

**X € 1.000**

## 5.1 *Het 'MBVI 2023' biedt inzicht in de geplande investeringen*

Het 'Meerjarenprogramma Beheer en onderhoud en Vervangingsinvesteringen Infrastructuur (MBVI) 2023' vormt een nadere specificering van de voorgenomen investeringen en onderhoud op het gebied van infrastructuur en ruimte en is als bijlage bijgevoegd bij dit Statenvoorstel.

## 6.1 *De provinciale bijdrage aan het Jaarprogramma FVA is in de begroting 2023 verwerkt*

Conform het vastgestelde governance model van Almere 2.0 en het Fonds Verstedelijking Almere (FVA) wordt Provinciale Staten gevraagd het Jaarprogramma Fonds Verstedelijking Almere 2023 vast te stellen. Dit programma is in samenwerking tussen de drie overheden (Rijk, Almere en Flevoland) tot stand gekomen en vloeit voort uit het in 2020 aan Provinciale Staten voorgelegde meerjarenprogramma 2023-2027. De provinciale bijdrage bedraagt voor 2023 in totaal € 6,7 mln. en wordt gedekt uit de daartoe gevormde reserve 'Almere 2.0'. Deze effecten zijn verwerkt in de voorliggende begroting. U wordt gevraagd het Jaarprogramma 2023 vast te stellen, dat als bijlage is toegevoegd.

## 7.1 *Instellen bestemmingsreserve GLB*

In de Perspectiefnota 2023-2026 is een PM-post opgenomen voor het programma 'Gemeenschappelijk Landbouwbeleid' (GLB) en de uitvoering van het daarbij behorende 'Nationaal Strategisch Plan' (NSP). In de Perspectiefnota is besloten de financiële dekking van het programma op een later moment voor besluitvorming voor te leggen aan Provinciale Staten. De eerste vertaalslag van het GLB voor Flevoland laat zien dat er € 7,75 mln. (over de periode 2023-2027) aan cofinanciering vanuit de provincie benodigd is. Het moment van de begroting wordt nu gebruikt om deze middelen te oormerken. Binnen de begroting is hiertoe een nieuwe bestemmingsreserve GLB ingesteld en hierin wordt € 7,75 mln. gestort ten laste van de stelpost 'Nieuw beleid'. Naast deze incidentele storting wordt ook gedurende de jaren 2023-2027 jaarlijks € 0,43 mln. vanuit de begrotingspost MJP/POP in de reserve gestort. Tot slot zal de reserve gevoed worden met eventueel resterende middelen uit de POP3 reserve na afloop van de uitvoeringsperiode POP3. De omvang hiervan is nog niet bekend. Deze wordt verwacht in 2025. De reserve heeft als doel middelen voor cofinanciering en uitvoeringslasten voor het GLB-NSP 2023-2027 beschikbaar te hebben. Het gewenste eindresultaat is dat met het beschikbaar stellen van de cofinanciering tijdig een robuust en breed gedragen invulling van een nieuwe periode kan worden gerealiseerd. Er wordt een inhoudelijk Statenvoorstel voorbereid (behandeling voor de zomer 2023) waarbij een nadere invulling daarvan wordt gegeven samen met de vaststelling van de provinciale verordening. De sturingsmogelijkheden zijn ingekaderd binnen de kaders van het NSP en een aantal voorwaarden voor een robuuste programmering (zoals beperking uitvoeringskosten). De bijbehorende uitvoeringskosten van het nieuwe GLB zijn op dit moment nog niet inzichtelijk. Deze zijn afhankelijk van de complexiteit van de onderliggende regelingen en de definitieve keuze voor de partij die de uitvoering ter hand gaat nemen.

## 8.1 *Oormerk 'Obstakelverlichting windmolens' in 'Brede Bestemmingsreserve'*

Door bij windmolens gebruik te maken van een naderingsdetectiesysteem is het technisch mogelijk om de obstakelverlichting aan te zetten zodra een vliegtuig overvliegt. In overeenstemming met landelijke afspraken is provincie Flevoland voornemens samen met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) een regeling op te zetten om een deel van de investering voor bestaande windparken te vergoeden. Hiertoe is in de 'Brede bestemmingsreserve' een oormerk van € 1,5 mln. opgenomen.

## 9.1 *Voorgestelde aanpak met betrekking tot loon- en prijsontwikkelingen*

In de Programmabegroting 2023 zijn de budgetten voor goederen en diensten geïndexeerd conform de bestendige gedragslijn, echter wel tegen hogere percentages (4,1 procent) dan de afgelopen jaren (prijspeil CEP meicirculaire 2022). Daarnaast zijn in de budgetten voor subsidies geïndexeerd conform de bestendige gedragslijn, eveneens tegen hogere percentages (4,6 procent) dan de afgelopen jaren (prijspeil CEP meicirculaire 2022). In de begroting 2023 (maar ook in 2022) resteert een niet aangewend bedrag van € 1,2 mln. structureel op de stelpost 'Loon- en prijsontwikkeling'.

## Statenvoorstel

Registratie

2959996

Bladnummer

6

Dit bedrag wordt beschikbaar gehouden voor aanvullende maatregelen met betrekking tot loon- en prijsontwikkelingen. Provinciale Staten geeft aan Gedeputeerde Staten het mandaat om deze stelpost te voeden en aan te wenden.

Kanttekeningen

Geen

Bijlagen

Naam stuk:	eDocs nummer:	Bijgevoegd of periode ter inzage
Programmabegroting 2023	3012631	Bijgevoegd
Productenraming 2023	3012640	Bijgevoegd
MBVI 2023	3007679	Bijgevoegd
Jaarprogramma Fonds Verstedelijking Almere 2023	2998712	Bijgevoegd
Reserveblad Bestemmingsreserve GLB	3004479	Bijgevoegd